

10 клас

Урок №8

Дата:

**ЄВРОПА: ВТОРИННИЙ ТА ТРЕТИННИЙ СЕКТОРИ ЕКОНОМІКИ.
ПРАКТИЧНА РОБОТА 1. ПОРІВНЯЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА
СТРУКТУРИ ПРОМИСЛОВОГО ВИРОБНИЦТВА ДВОХ
ЕКОНОМІЧНО РОЗВИНЕНИХ НЕВЕЛИКИХ
КРАЇН ЄВРОПИ (НА ВИБІР УЧНІВ).**

Очікувані результати НПД: учні обґрунтовують особливості розміщення основних осередків переробної промисловості в Європі; пояснюють причини вузької спеціалізації промислового виробництва економічно розвинених невеликих країн Європи.

Розвивальна та виховна мета: вдосконалювати вміння використовувати інформаційні ресурси, здатність до пошуку та засвоєння нових знань; формувати пізнавальний інтерес, самостійність, вміння долати труднощі.

Тип уроку: комбінований.

Обладнання: підручники, атласи, економічна карта Європи, ресурси Інтернету.

Опорні та базові поняття: високорозвинені країни, країни перехідної економіки, переробна промисловість, сфера послуг, транспорт, зовнішньоекономічні зв'язки.

Хід уроку

I. ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ МОМЕНТ

II. АКТУАЛІЗАЦІЯ ОПОРНИХ ЗНАНЬ, УМІНЬ І НАВИЧОК

Картографічна розминка (країни та столиці Європи)

Запитання. 1. Назвіть характерні ознаки економіки високорозвинених країн Європи та країн з перехідною економікою. 2. Які виробництва добувної промисловості набули розвитку в регіоні? 4. Як та чому відрізняється спеціалізація сільського господарства в субрегіонах Європи?

III. МОТИВАЦІЯ НАВЧАЛЬНОЇ ТА ПІЗНАВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ УЧНІВ

Європа була і залишається одним з провідних центрів світової економіки. Саме тут у XVIII–XIX ст. відбулась промислова революція, яка стала поштовхом для швидкого економічного розвитку окремих європейських країн. Пригадайте, яку продукцію виробляли на мануфактурах та фабриках Європи в у XVIII–XIX ст.

Із розвитком технологій змінюється структура та значення промислових секторів, розвивається сфера послуг. Сьогодні ви дізнаєтеся, які виробництва забезпечують країнам Європи лідерські позиції.

Повідомлення теми, цілей і завдань уроку

IV. ВИВЧЕННЯ НОВОГО МАТЕРІАЛУ

1. Обробна промисловість

Електроенергетика. Переважають ТЕС (близько 55 % виробництва), АЕС (30 %), ГЕС (10 %). Зростає значення вітрових, сонячних, геотермальних станцій. Найбільші виробники електроенергії — Росія, Німеччина, Франція.

Чорна металургія. Переважно на імпорتنій сировині — Італія, Франція, Німеччина, Велика Британія, переміщення виробництв до морських портів. На місцевій сировині працюють підприємства в Росії, Україні, Польщі, Чехії. До числа світових лідерів з виробництва та експорту сталі входять Росія, Німеччина, Україна, Італія, Франція.

Кольорова металургія використовує як привізні руди та концентрати, так і власну сировину. Головні виробники алюмінію — Росія, Норвегія, Франція, Німеччина, Греція, Румунія. Виробництво міді — Росія, Велика Британія, Франція, Німеччина, Бельгія, Польща, Сербія, Болгарія, свинцю та цинку — Росія, Німеччина, Бельгія, Польща, Франція, Сербія, Болгарія, Італія.

Машинобудування — розвинені всі основні виробництва, 30 % промислового виробництва регіону, 60 % експорту. Загальне машинобудування: верстатобудування, обладнання для енергетики, металургії, текстильної, целюлозо-паперової, годинникової, легкої промисловості; виробництво промислових роботів, сільськогосподарської техніки. Транспортне: автомобілебудування, залізничне, суднобудування, авіакосмічне. Провідне місце посідає автомобілебудування: «Фольксваген» (Німеччина), «ФІАТ» (Італія), «СЕАТ» Іспанія, «Брітіш лейленд» (Велика Британія), «Пежо-Сітроен» (Франція). Точне машинобудування: електротехніка, електроніка, медичне та військове обладнання. Великі масштаби і широкий профіль машинобудування: Німеччина, Велика Британія, Франція, Італія, Росія. Країни з високим рівнем розвитку окремих виробництв машинобудування, орієнтованих на експорт: Швейцарія, Австрія, Швеція, Нідерланди, Іспанія, Бельгія, Норвегія, Чехія, Данія, Польща, Фінляндія.

Хімічна промисловість: зростає значення промисловості органічного синтезу, фармацевтики, парфумерії, хімії побутового призначення. Лідери: Німеччина, Швейцарія, Велика Британія, Бельгія, Франція. У країнах перехідної економіки — підприємства основної хімії (особливо з випуску мінеральних добрив): Росія, Україна, Польща, Білорусь, Румунія, Сербія, Болгарія, Угорщина.

Легка та харчова промисловість. Основну увагу приділяють фармацевтиці, виробництву медичного обладнання, комп'ютерної та телекомунікаційної техніки, оптичних приладів, авіабудуванню і космічній техніці, виробництву нових матеріалів.

Реіндустріалізація — розвиток наукоємних, сучасних виробництв на основі досягнень науково-технічної революції.

2. Сфера послуг

Фінансові послуги. У Європі розміщена майже третина всіх фінансових ресурсів світу. Найбільш масштабні міжнародні фінансові операції здійснюються у Великій Британії, Німеччині, Нідерландах. До числа світових фінансових центрів належать Лондон, Париж, Цюрих, Амстердам, Франкфурт-на-Майні. Надають офшорні послуги Андорра, Ліхтенштейн, Люксембург, Монако, Кіпр. ІТ послуги — Німеччина, Велика Британія, Франція, Ірландія, Україна, Росія, Іспанія, Білорусь. **Туризм.** Лідери як за кількістю міжнародних туристичних прибуттів, так і за доходами від туризму: Франція, Іспанія, Італія, Велика Британія, Греція, Німеччина. **Транспорт.** Розвинені всі види транспорту. У структурі пасажирообігу і внутрішнього вантажообігу розвинених країн найбільша роль автомобільного. Розвиток високошвидкісного залізничного транспорту. **Найбільші морські порти:** Роттердам, Антверпен, Лондон, Гамбург, Генуя, Марсель, Гавр, Барселона. **Найбільші аеропорти:** в Лондоні (Хітроу), Парижі (Руассі — Шарль-де-Голль), Франкфурті-на-Майні (Франкфурт-на-Майні). Найбільший річковий порт Європи і світу — Дуйсбург (Німеччина). В перспективі — створення Трансєвропейської транспортної мережі на основі дев'яти транспортних коридорів.

3. Зв'язки України з країнами Європи

Європа посідає перше місце серед регіонів світу за обсягами зовнішньої торгівлі України. На ЄС припадає третина торговельного обороту. Набуття чинності Угоди про асоціацію відкрили перед Україною можливості збільшення експорту на європейський ринок. Основні статті українського експорту до ЄС: зернові культури, чорні метали та вироби з них, жири та олії тваринного та рослинного походження, руди, одяг. Основні статті імпорту із ЄС в Україну: промислове обладнання, машини, транспортні засоби, фармацевтична продукція, полімерні матеріали, пластмаси, природний газ, нафта та продукти її перегонки, папір і картон. З країн ЄС до України надходить 70 % інвестицій.

V. УЗАГАЛЬНЕННЯ І СИСТЕМАТИЗАЦІЯ ЗНАНЬ

Практична робота 1. Порівняльна характеристика структури промислового виробництва двох економічно розвинених невеликих країн Європи.

VI. ПІДСУМОК УРОКУ. РЕФЛЕКСІЯ

VII. ДОМАШНЄ ЗАВДАННЯ

1. Підручник, опрацювати § 8.
2. *Дослідження* (за вибором учня/учениці) 1) Відновна електроенергетика в країнах Європи: регіональні особливості та відмінності. 2) Структура й просторова організація виробництва чорних металів у країнах Європи.